

TRAMADOL

- toxicita pri predávkovaní

PharmDr. Zora
Klobošická,
Národné toxikologic-
ké informačné
centrum

Tramadol patrí medzi centrálne pôsobiace opioidné analgetiká. Pôsobí agonisticky na μ opioidné receptory, inhibuje neuronálne spätné vychytávanie noradrenalinu a zvyšuje uvoľňovanie serotonínu z nervových zakončení. Účinnosť tramadolu dosahuje 1/10 až 1/16 účinnosti morfinu.

Farmakokinetika

Po perorálnom podaní sa vstrebáva viac ako 90% dávky, absorpcia nie je ovplyvnená stravou.

Absolutná biologická dostupnosť po perorálnom podaní je asi 68%. Maximálne 30% podlieha efektu prvého prechodu v pečeni. Väzba na plazmatické bielkoviny je cca 20%. Má veľký distribučný objem, $V_d = 3,0$ l/kg. Metabolizuje sa v pečeni, demetyláciou vznikajúci mono-O-demethyltramadol (metabolit M1) má silnejší analgetický účinok ako samotný tramadol. 90% sa vylučuje močom a zvyšok stolicou.

Eliminačný polčas tramadolu je približne 6 hod, polčas metabolitov je 6,7 hod. U pacientov s cirhózou pečene je eliminačný polčas predĺžený asi na 9-18 hod. Placentárnou bariérou prechádza cca 80% podanej dávky. Do materského mlieka preniká len nepatrné množstvo.

Dávkovanie:

Dospelí a deti od 12 rokov:

- jednotlivá dávka 50-10 mg, maximálna denná dávka 400mg

Liečba bolesti pri nádorových ochoreniach a ťažkej pooperačnej bolesti môže vyžadovať aj vyššie dávkovanie. Pri dennej dávke vyššej ako 400 mg liečiva treba počítať s vyšším výskytom nežiadúcich účinkov a preto sa vyššie dávkovanie odporúča užívať v onkológii, resp. v iných indikáciách len nevyhnutne krátky čas.

Deti od 1 roku:

- 1-2 mg/kg telesnej hmotnosti 3 - 4 x denne, s minimálnym odstupom medzi dávkami aspoň 4 hodiny.

Symptómy intoxikácie:

Pre intoxikácie opiátmi je charakteris-

tický trias symptómov: porucha vedomia, útlm dýchania, mióza.

Centrálny nervový systém - letargia, kóma, kŕče.

Dýchací systém - apnoe, nekardiogénny pľúcny edém.

Kardiovaskulárny systém - tachykardia, hypertenzia, zriedkavo kardiálny kolaps

Tráviaci trakt - medzi bežné príznaky patria nauzea, vracanie, obštipácia a bolesti brucha.

Pri intoxikácii tramadolom bolo popísané aj zlyhanie obličiek.

Toxicita

Toxická dávka

Dospelí:

V prospektívnej štúdii 71 prípadov predávkovania tramadolom, 500 mg bola najnižšia dávka spojená s rozvojom kŕčov, útlmom dýchania, tachykardiou, nepokojom alebo hypertenziou. Kóma sa rozvinula u niektorých pacientov po požití 800 mg.

Podľa inej štúdie boli kŕče zaznamenané len po požití dávky vyššej ako 1,5g. Respiračná insuficiencia bola zaznamenaná tiež len po požití vysokých dávok a často pri kombinovanej intoxikácii s alkoholom. Najčastejšími príznakmi intoxikácie tramadolom bola porucha vedomia (56%), žalúdočná nevoľnosť (29%), kŕče a tachykardia (20%).

Podľa údajov od výrobcu požitie 3g tramadolu spôsobilo u dospelého pacienta len vracanie.

Deti:

5 dňovému dieťaťu bol omylom podaný

100 mg tramadolový čapík (t.j. dávka 27 mg/kg telesnej hmotnosti), rozvinula sa závažná porucha vedomia s respiračnou insuficienciou. Dieťa bolo liečené antidotom a kompletne sa zotavilo.

Letálna dávka

Predpokladaná letálna dávka po p.o. podaní je podľa údajov od výrobcu 3-5 g tramadolu.

Literatúra popisuje úmrtie 23 ročnej ženy po požití približne 2,65g tramadolu, ktorý bol jednoznačne identifikovaný ako príčina smrti.

Koncentrácia

Účinná sérová koncentrácia tramadolu dosahuje hodnoty 100 - 300ng/ml.

Terapia:

Pri intoxikácii tramadolom sa odporúča nevyvolávať vracanie pre riziko rozvoja kŕčov. Výplach žalúdka je indikovaný pri požití život ohrozujúceho množstva, do 1 hodiny od intoxikácie.

Pacientovi je potrebné podať práškované aktívne uhlie v dávke 1g/kg telesnej hmotnosti a salinické laxatíva.

Každé predávkovanie opiátmi treba sledovať 24 - 48hodín. Monitorovať: krvné plyny, RTG pľúc, pľúcne funkcie

Pri závažných intoxikáciách tramadolom (závažná porucha vedomia, apnoe) je indikované podanie antidota. Extrakorporálne eliminačné metódy, medzi ktoré patrí hemodialýza nie sú účinné.

Antidotum - Naloxon je kompetitívny antagonist opiótov, pôsobí najmä na opióidné receptory μ , κ a σ . Je tzv. čistým antagonistom opióidných receptorov.

Ruší centrálnu a periférnu prejavy toxicity opiátov, antagonizuje aj analgetické účinky vyvolané týmito látkami.

Dávkovanie naloxonu

Dospelí: 0,4-2 mg i.v., i.m. alebo s.c. Ak nedôjde k zlepšeniu stavu pacienta, možno dávku opakovať po 2-3 min, až do celkovej dávky 10 mg.

Deti: úvodná dávka 0,005-0,01 mg/kg i.v., možno opakovať až do celkovej dávky 0,1 mg/kg telesnej hmotnosti.

Účinok opiátu môže byť dlhší ako pôsobenie naloxonu. Podanie naloxonu možno preto zopakovať po 15 minútach, alebo ho možno podávať v kontinuálnej infúzii. Počas podania antidota je potrebné sledovať zdravotný stav pacienta. Pri prejavoch abstinenčného syndrómu spôsobeného antagonizáciou analgetického účinku tramadolu, je nutné podávanie antidota ukončiť.

Kazuistiky

37 ročný muž nájdený rodičmi v bezvedomí, chrčivo dýchajúc, podchladený. Privezený RZP do nemocnice v bezvedomí, údaj o pravdepodobnom požití liekov Tramadol a Ibuprofen. Počas príjmu dochádza k apnoe, nutná intubácia a umelá pľúcna ventilácia. TK 40/30 mmHg, Telesná teplota nemerateľná. Pacient fyzikálne vyhrievaný, podávané antidotum - Naloxon. Po 12 hodinách možná extubácia.

Stav komplikovaný vznikom bronchopneumónie, preto nasadené antibiotiká. Pacientov stav sa postupne upravil, preložený na interné oddelenie a neskôr na psychiatriu za účelom ďalšej liečby.

Toxikologickým vyšetrením potvrdený tramadol a ibuprofen v žalúdočnom obsahu a v moči.

18 ročné dievča v suicidálnom úmysle požilo 3 blistre Tramadolu (tablety s riadeným uvoľňovaním), 1 blister alprazolamu a neznáme množstvo tabliet cetirizínu. Po cca 4 hodinách prijatá na KAIM. Pri prijatí somnolentná, orientovaná. Dýchanie spontánne, prítomné bradypnoe (10 vdychoch za minútu). Pulzová frekvencia 96/min. Dochádza k progresii bradypnoe, objavuje sa až apnoe s nedostatočnou saturáciou krvi kyslíkom. Po podaní antidota naloxonu dochádza k výraznému zlepšeniu stavu pacientky.

Pacientka absolvovala kompletnú detoxikačnú terapiu - podávané aktívne uhlie, salinické laxatíva. Po stabilizácii zdravotného stavu bola pacientka preložená na oddelenie detskej psychiatrie.

inzerácia

Pomoc na dosah

Kŕmenie novorodeniatka môže byť veľmi náročné, a preto Philips AVENT navrhol rad výrobkov iQ, aby sa všetko zjednodušilo. Parný sterilizátor iQ 24 udržuje výbavu pre kŕmenie sterilnú celú deň a vy môžete stravu pre bábätko pripraviť, kedykoľvek to potrebujete. Nový ultra rýchly ohrievač fľaš a detskej stravy iQ si automaticky určí dobu ohrevu mlieka či iného pokrmu. Odsávačka materského mlieka ISIS iQ bola navrhnutá tak, aby poskytla neobmedzenú kontrolu nad podtlakom, rýchlosťou a rytmom. Zapamätá si váš rytmus odsávania a potom ticho a ľahko pokračuje vo vami zvolenom rytme.

Philips AVENT iQ – ľahké kŕmenie a starostlivosť o vaše bábätko.

Výrobky iQ
Inteligentne uspokojia vaše potreby

Výrobky Philips AVENT zakúpite v lekárňach a v špecializovaných detských obchodoch.

Viac informácií:
www.philips.com/AVENT alebo telefón +421 2 434 116 27
AGS-Sport, s.r.o., Galvaniho 2/A, 821 04 Bratislava

PHILIPS
sense and simplicity

1. AISLP 2008
2. Micromedex-Poisindex, 2008
3. Persson H., Sjoberg G.: Acute toxicity of tramadol- analysis of 287 cases, XXVIII International congress EAPCCT, Sevilla 2008.